

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/42

KARAR NO : 1987/46

ÖZET: Askeri Ceza Kanunu'nun 115. maddesi kapsamına giren suça ait davanın askerî yargı yerinde görüşmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Mustafa Özayhan

O L A Y : Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Savcılığının 21.9.1983 günlü, 1983/401 sayılı iddianamesinde; 4.1.1981 tarihinde, içinde kaçak eşya bulunduğunu belirlediği askerî araçtaki kaçak eşyaları indirmemesi ve müsadere etmemesi ve askerî aracın yoluna devamını sağlaması nedeniyle Jandarma uzman çavuş Murat Özkan'ın görevi ihmal suçunu işlediği, araç komutanı Astteğmen Kadir Tarakçı'nın başka subaylara ait kaçak eşyaları askerî araca yükleyip arama yapılan bölgeden çıkarmaya çalışması ile anılan kaçakçılık suçuna müzaheret ve muavenetle iştirak ettiği, Piyade Binbaşı Mustafa Özayhan'ın kimliğini açıklamadığı kişilere ait kaçak malları askerî araca yükletmesi ile asker kişilerini işlediği kaçakçılık suçuna iştirak ettiği, ayrıca astı olan ve aramayı yapan jandarma ekip komutanına, rütbesinin üstlüğüne dayanarak hizmet dışı emir vermesi ve onun görevini yapmasını engellemek suretiyle nüfuzunu sair surette suistimal suçunu işlediği ileri sürülerek, Jandarma uzman çavuş Murat Özkan'ın TCK.nun 230/1., ve 1918 sayılı Kanununun 38. maddesi gereğince Astteğmen Kadir Tarakçı'nın 1918 sayılı Kanununun 25/3. ve TCK.nun 65/3. maddesi gereğince, sanık Piyade Binbaşı Mustafa Özayhan'ın 1918 sayılı Kanununun 25/3., TCK.nun 65/3. ve Askeri Ceza Kanunu'nun 115. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istenmiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi; 6.12.1983 gününde, 1983/385-371 sayı ile; sanıklara atılı suçun, 1402 sayılı Kanununun 14. maddesinde belirtildiği üzere sıkıyönetim görevlerine ilişkin olarak işlendiği, aynı Kanununun 15. maddesinde açıklandığı üzere suçun, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı, keza siyasi ve ideolojik amaçla işlendiği konusunda iddia ve belirtinin olmadığı, ayrıca aynı Kanununun 13 maddesinde öngörüldüğü üzere atılı suçların sıkıyönetim askerî mahkemelerinde görülmekte olan davalarla genel ortak amaç içerisinde işlendiğine dair dosyada herhangi bir kanıtın bulunmadığı, bu nedenle asker olan şahıslar hakkında açılmış olan bu davanın sıkıyönetim askerî mahkemesinde değil, görevli bulunan Van 21. Jandarma Seyyar Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görülmesi gerektiği gerekçeleriyle davada mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 29.8.1984 gününd 1984/506-383 sayı ile; sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararında görevsiliğe ilişkin gerekçe gösterilmesine karşın, davada askeri mahkemenin görevli olduğu ilişkin herhangi bir gerekçeye yer verilmediği, sanıklara atılı asıl suçun 1918 sayılı Kanuna göre kaçakçılık ve bu kaçakçılık eylemi sırasında bu suça bağlı olarak ve bu nedenle görevi ihmal ve nüfuzu sair surette suistimal olduğu, dolayısı ile olayda kaçakçılık suçu ile bu suçun gerçekleşmesi amacıyla yönelik görevi ihmal ve memuriyet nüfuzunu sair surette suistimalin sözkonusu olduğu, jandarmanın kaçakçılığın önlenmesi görevini yaparken işlediği suçlarda adli yargı yerlerinin görevli bulunduğu, keza öteki asker kişilerce işlenen kaçakçılık suçlarında ihtisas mahkemeleri durumunda olan adli yargı yerlerinin görevli olduğu, öte yandan 1402 sayılı Kanunun ek-4. maddesinin uygulanmasının koşullarının davada mevcut olmaması nedeniyle davanın askeri yargı yerlerinin görevine girmediği, suçun askerlik hizmetleri ve görevleri ile ilgili olmayıp askeri mahalde de işlenmediği, bu itibarla memuriyet nüfuzunu suistimal suçunda askeri mahkemenin görevine girmediği gerekçeleri ile davada mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Hakkari Ağır Ceza Mahkemesi; 14.3.1986 gününde, 1984/131, 1986/33 sayı ile; sanıklardan Murat Özkan'ın üzerine atılı suçu işlediğine dair mahkumiyetine yeterli kesin ve inandırıcı delil elde edilemediğinden beraatine, keza öteki sanıklar Kadir Tarakçı ve Mustafa Özayhan'ın üzerlerine atılı toplu kaçakçılık suçunun unsurları oluşmadığından bu sanıklarında bu suçtan beraatlerine ancak, sanık Mustafa Özayhan'ın emrindeki araç ve şahısları görevini ve nüfuzunu suistimal ederek kötüye kullandığı ve bu suretle Askeri Ceza Kanununun 115. maddesinde yazılı suçu işlediği, bu sanığın kaçakçılığın men ve takibi ile ilgili bir görevinin bulunmadığı dosya içeriğinden anlaşılacak ve 115. maddede yazılı suça bakma görevinin mühtasıran askeri mahkemelere ait olduğu kanısına varılmakla bu suçtan dolayı mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir. Anılan karar temyiz edilmediğinden kesinleşmiştir.

Görev uyuşmazlığı; Böylece, sanık Mustafa Özayhan hakkında adli ve askeri yargı yerlerince verilen ve memuriyet nüfuzunu sair surette suistimal suçuna ilişkin görevsizlik kararı nedeniyle 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya C. Başsavcılığı'nın 19.3.1987 günlü, TM.238 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, A.Mazhar Akman,

Türkan Güven, Ergun Argon, Yavuz T. Özgen ve A. Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yapıldığı 30.3.1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler; okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ertan Urunga'nın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Görev uyuşmazlığı yukarıda da belirtildiği gibi sanık Mustafa Özayhan'ın nüfuzunu sair surette suistimal suçundan dolayı adli ve askerî yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşmuştur.

Bilindiği gibi askerî suç; Askerî Ceza Kanununda yazılı olan veya Askerî Ceza Kanunu tarafından TCK.nuna açıkça atıfta bulunulan suçlardır.

Sanığa atılı suç, Askerî Ceza Kanununun 115. maddesinde yer alan "sair hallerde memuriyetinin nüfuzunu suistimal" suçu olup, bu yönüyle suç, askerî suçlardan bultmaktadır. Öte yandan 353 sayılı Kanunun Askerî mahkemelerin görevlerini gösteren 9. maddesi askerî mahkemeler kanunlarında aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askerî olan suçları ile, bunların asker kişilerin aleyhine veya askerî mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler, hükmünü taşımaktadır.

Sanığa atılı suçun, askerî suç olmasına, 9. maddenin açık hükmüne göre bu suçun bakma görevi askerî yargı yerlerine aittir.

Hernekadar dosya içeriğinden sanığın resen emekli olmak suretiyle askerlik ile ilgisi kesilmiş ise de, 353 sayılı Kanunun 17. maddesine göre askerî mahkemelerde yargılamayı gerektiren ilginin kesilmesinin, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakmak görevini değiştirmeyeceğine, işlenen suç askerî bir suç değilse veya askerî bir suçla bağlı bulunmuyorsa soruşturmaya başlanmış olsa dahi askerî mahkemelerin görevinin sona ermesine, ancak yukarıda belirtildiği gibi, suç açıkça askerî suç olduğuna göre sanığın resen emekli olarak askerî mahkemede yargılanmayı gerektiren ilgi kesilmiş olsa dahi davaya bakmak askerî mahkemenin görevi içindedir.

.... / ....

Yukarıda açıklanan nedenlerle davada askerî yargı yeri görevli bulunduğu Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 29.8.1984 günlü, 1984/506-383 sayılı görevsizlik kararının, sanığın memuriyet nüfuzunu sair suretle suistimal suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askerî Mahkemesinin 29.8.1984 günlü, 1984/506-383 sayılı görevsizlik kararının, sanıklardan Mustafa Özyahya isnat olunan memuriyet nüfuzunu suistimal suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına, 30.3.1987 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

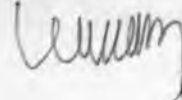
Üye

Mebrure Gözdemir

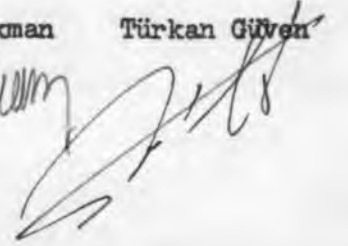
Üye

A.Mazhar Akman

Üye

Türkan Güven

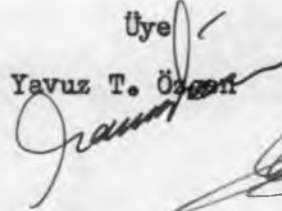
Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Özgen

Üye

Ac.Vahap Özasan

